

IJ WI RY'UBUHANUZI
Ishure Rya Bibiliya
Mw iposta

B.P. 1210
B.P. 1

Bujumbura
Nyabisindu

Burundi
Rwanda

ICIG WA CA 23

ABAHANUZI B'IMANA

Mu bintu bitatu bikomeye vyo mu vyiyumviro vy'ubwoko bw' Abisirayeli kuva kw'ihamagarwa ry'Aburahamu kugeza, ku kuza kwa Mesiya, ubuhanuzi n'ikintu gikomeye cane. Bukaba bugize ikintu kimwe rudende mu vyiyumviro vy'isi.

1. Imana niy'iz'ibiza.

Kimwe mu bintu abantu bashaka kumenya n'ibizob'ej. Abanyegiputa bari bafise abanyamareba babo; Abasiriya, n' Abanyababuloni bakagira abapfumu n'abashitsi, n'Abagiriki ndetse n'ayandi mokò. Mur'iyi misi har'abapfumu na ba kamenyi n'abandi bahanuzi b'ibinyoma, abo rero barigaruriyekw abantu benshi ngo bashobora kubamenyesha ibizobabako.

Nyamara rero ubuhanuzi bw abantu s'ukuri; nta n'ishingiro bufise, n'imburakamaro, n'ubusa gusa. Iyo habaye nk'akantu k'ukuri bibwira ko gatewe na bantu canke rimwe na rimwe kagahuza n'ibntu ubundi rero ntabw'umuntu afise uburenganzira bwo kumenya ibiza nk'umuntu umwe w'umuhanga yabivuze ati: "Imana niy'izi ibiza.

Imana yonyene niy'izi ibiza. Ntakiyinyegeza. ibiza vyose bimeze nk'igitabo kizinguruye imbere yayo.

Vagereranije ubumenyi bwayo n'ubw'abantu, maz'iravug' iti: "N'ubu buhanuzi mwigeze mukora? Bitubwire tuyiyizere, canke tumenye uko bizosohora, canke mutubwire ibiza. N'uvguge ibigiye kuzoza hanyuma kugira ngo tumenye uko mur'ima na: mupfe gukor'ikibi canke iciza kugirango tukirabe twese tujorerwe. Raba ntaco murimwo, kandi n'igikorwa canyu n' ubusa (Yesaya 41:23-24).

Ni nde yerekanye ivyo whereye mu bihe vy a kera? Ni nde, yabimenyekanishije whereye mu bihe vy a kera? Si jewe Uhoraho? Kandi nta yindi Mana atari jewe. (Yesaya 44:7).

"Ni jewe Mana ntayindi duhwanye. Mpera mw itanguriro - nkavug'ivy'iherezo, ngahera no mu bihe vy a kera nkavuga i-bitaraba; nkavuga nti, imigambi yanje izohama kandi ivyo - nshaka vyose nzobishitsa." (Yesaya 46:9-10).

2. Imana yatoranije Abahanuzi.

Arikw Imana yabishinze abasavyi bayo n'abahanuzi kuvyandika mu gitabo ivyinshi dusanga ko vyahanuve mu Vyanditswe Vyera, kand'intego nkuru yavyo n'ukwerekana ibizoba. "Ereg'Umwami Uhoraho ntazogira ico akora atabanje kwibira akabanga abasavyi biwe avugisha." (Amosi 3:7).

Abo bahanuzi yabatoranije ukw ishaka nk'uko yabishatse. Uko guhamagarwa s'uk'uba wavutse ur'umuhanuzi, canke ng'u-b'uri ku rugero runaka. Bamwe nk'Amosi bar'abungere, abandi nka Yeremiya bar'abaherezi. Beshi nka Nahumu, Zefaniya Malakiya ntitezivyo bakora.

Umunsi umwe Imana yarahamagaye; ihamagara Mose ari mu bugaragwa bw'i Midiyani. Mose imukuraho yar'aragiye, Ezekiya nawe imuhamagara ar'aho yahungiye. Bamaze kwemera uwo muhamagaro, batanguye kugira umushikirano n'Imana, bakayumvira muvy'ibategeka vyose kandi bakama barongorwa nayo.

3. Barongorwa n'Imana.

Mur'ubwo buryo barongorwa n'Imana. Bakaba abavugizi b'Isumba vyose ku bantu bakamamaza babwira abantu bakababwira n'inama zayo n'imivumo n'amasezerano vyayo.

Dawidi Umwami n'umuhanuzi yashoboye kuvuga bimwe hamwe n'abandi bahanuzi b'ukuri b'Imana, bat: "Mpewemu w'Uhoraho yavugkiye muri jewe, Ijambo ryiwe ryari ku rurimi rwanje. - (2 Samuel 23:2).

Uhoraho yabwiye Yesaya ati: "Nshize amagambo yanje mu - kanwa kawe." (Yesaya 5:16; Yeremiya 1:9...).

Imana yavuganye na Mose iramubwira iti: "Nuko none genda, nanje nzobana n'akanwa kawe, nkwigishe ivy'ukwiye kuvuga." Yesaya 4:12).

Abo bantu bar'ibikoresho vyoroshe vyo gukora ivy' Imana ishaka, baravuga kandi bagakorera musi y'ubetetsi bw'inkomezi z'ikomeye za Mpewemu Yera. Intumwa Petero abitubwira -

mur'aya majambo ati: "Ku kw'ata jambo ry'abavugishwa n'I-mana ryazanywe no kugomba k'umuntu arikw'abantu bavuga i-vyava ku Mana, barongowe na Mpemwu Yera." (2 Petero 1:21).

4. Yesu Kristo, Umuhanuzi ahebuje.

Iryo hanura ryagomba kwerekana mu buryo bushitse, bwe-rekeye Kristo, uw'Imana yari yaravugiyiye kw'amajambo ngo:

Nzabahagurukiza uvugishwa nanje ava mu b'iwabo, ameze, nkawe; nzashira amajambo yanje mu kanwa kiwe nave azobabarira ivyo ndamugeze vyose. (Gutegeka 18:18).

Yesu Kristo yabaye umuhanuzi ahebuje; umuvugizi w'Imana. Ivyanditswe bimwita Emanueli; risobanurwa ngw'Imana iri - kumwe natwe." (Yesaya 7:14). Amajambo yiwe yerekana mu buryo bwose imigambi ya Se, kand'ari na we ubwiwe yavuga yerekana amajambo y'Imana; yavuga nk'uko Se yamwigishije." - (Yohana 3:34; 8:28; 1:18).

Naho yari Jambo, Umwana w'Imana, afatanije ubuhanuzi no kub'umuntu, yungishije umuntu n'Imana kubw'umusaraba amanura Imana ah'umuntu ari, aduz'umuntu ah'Imana iri. Isinzi ry'abantu ryanwumva, ni ryo ryashoboye kuvuga riti: "N'u-kuri uyu ni wa muntu wavugishwa n'Imana." (Yohana 7:40).

Muri Yesu Kristo nih'ubuhanuzi bwuzurira, kand'imyampi, y'imigisha yabwo nih'izomurikira ivyanditswe arico gikorwa gikomeye n'urugori rw'ubuhanuzi bwa Bibiliya. Umwanditsi w'igitabo c'Abaheburayo (1:1-3) adusobanurira iryo kuzo, atirengagije Mpemwu w'ubuhanuzi ari mu buhanuzi.

"Kera Imana yabwiriye ba sogokuruza mu kanwa k'abavugishwa na yo mu bihe vyinshi n'uburyo bwinshi mur'iyi misi - y'iherezo yabaririye twebwe mu kanwa k'Umwana wayo."

5. Igikorwa c'Abahanuzi.

Rek'ubu tuvuge mu majambo make igikorwa c'abahanuzi I-mana yahaye ubwoko bwayo. Ubwo nyene umuntu ac'abona kw'ico gikorwa cerekeye ivy'idini, ingeso nziza na Politike - n'ubuhanuzi.

Mu vy'idini bategerezwa gushishikara ubumenyi n' amakoraniro y'Imana y'ukuri, no gukomeza isezerano Abisirayeli, bagiranye n'Imana kuri Sinayi kandi bakiteguza abantu ivy'isezerano risha Mesiya abereye umuhagarikizi. Bwakor' igikorwa co guhamagarira abantu imbere y'Imana, nk'uko bategerezwa kwemangira Imana Uhoro imbere y'abantu.

Mu vyerekey'ivyo gukora ivyiza, bategerezwa kuvuga ubudahengeshanya ukwera kw amategeko y'Imana mu yandi mاجامبو n'ukurwanya ivyo gukorera izindi Mana, kurwanya ibigirwamana, guc'imanza zibereye nt'akarengane, kubesha n'umwidemvyo. Imana yategetse Yesaya ngo: "Semerera - cane, woye kwigarura; rangurur'ijwi ryawe nk'inzamba ubarire abantu banje ivyaha n'ibicumuro vyabo, n'inzu ya Yakobo ivyaha vyabo. (Yesaya 58:1).

Ku vyerekey'ubutegetsi ari vyo Politique, bar' abantu bari hagati y'Imana n'abantu ngo batume ibikorwa bigenda neza, kuko vyari bishingiye kw'idini: Imana ni yo yar'umutegeka w'ukuri w'abisirayeli, abami bategerezwa gutegeka mw izina ryayo bakurikije amategeko n'amateka yayokandi k'ubuhirwe no kugubwa neza bizotterwa no kwizigir' Imana, bitari mu mishikirano y'abantu.

Muvy' ubuhanuzi navyo, bakurikije uru rukurikirane:

1. Kwerekana ibicumuro vya Yuda na Isirayeli.
2. Kuvuga igihano kizokurikira kigereranya ikizobaho kera arico kizosangangura isi.
3. Ivyahanuwe ku mahanga y'abapagani. Asirya, Babuloni, Egiputa, Edomu, Mowabu n'ayandi.
4. Ubuhanuzi bwerekereye kuvyuka kw'Abisirayeli - n'abayuda, bitewe n'abasigaye ar'intamuheba, inyuma y'urubanza uwoko bw'Imana bwaciriwe.
5. Gusobanura ivy'ukwimikwa k'ubwami bwa Mesiya ku mperuka y'ibihe.
6. Inkuru y'ubuhanuzi.

Mu vy'ukuri inkuru z'ubuhanuzi ku Bisirayeli zitangu-rira mu murima wa Edeni, mbere yukw'ihanga ry'Abayuda ribaho birakomeza kugeza kuri Malaki. Ukurikiranye uko vya-genda; wosanga ko hari mw ibihe bine bitandukanye kandi bikomeye.

1. Kuva kuri Adamu kugeza kuri Mose; ari naho tubonera ivyagiye biva hirya no hino nk'ivya Enoki, Nowa, Aburahamu Yakobo, Yosefu. N'uburyo rusangá bw'abakurambere ba kera Abo bahanuzi ntibigeze bareka ubutumwa bwabo ku Mana.

2. Kuva kuri Mose kugeza kuri Samweli. Ivyanditswe bivuga kw'Imana yaganira na Mose imbonankubone nk'uko umuntu aganira na mugenzi we. (Kuvayo 33:11). Kandi mu Bisira

yeli ntihigeze kuboneka umuntu uvugishwa n'Imana uhwanye na Mose. (Gutegeka 34:10-12).

Mushikiwe Mariya na we har'aho yaz'aragira ingabire yo guhanura. Kugeza kuri Samweli. Harigeze gucamw'igihe c'umwi za cankiriz'abahanuzi bake "Ijambo ry'Uhoraho ryari risigaye ar'imboneka rimwe, nta kwerekwa na we kwari kukiriho cane." (1 Samweli 3:1). Kandi nti twobura kuvuga umuhanuzikazi Debora, indirimbo yiwe yar'ifise agaciro mu vyivugo vy' Abaheburayo. (Abacamanza 5).

Kuva kuri Samweli kugeza kuri Elisa. Samweli yabaye Umuhanuzi akomeye, ni we yerejwe igikorwa c'abahanuzi mu Bisirayeli. Ico gihe yerekanywe n'abahanuzi benshi nka Gadi, Uswami Dawidi, Natani, Shemayi, Ido, Yehu, hanyuma cane cane fliya na Elisa, arikw'abo bahanuzi bose ntaco banditse ketsetse Dawidi.

4. Kuva kuri Elisa kugeza kuri Malaki. Ico gihe ni co - cabaye ic'ubuhanuzi koko. Abahanuzi bo mur'ico gihe nti bari musi ya 16. Ivyo banditse vyuzuye ibitabo vyo vy' ubuhanuzi bwo mw Isezerano rya Kera.

Babagabanijemwo imirwi ibiri. Har'abahanuzi bakuru n' abandi bato ukurikije ubwaguke bw'ibitabo banditse. Ehe ngaba bahanuzi bakuru: Yesaya, Yeremiya, Ezekiyeli na Daniyeli abatobato ni Hoseya, Yoweli, Amose, Obadiya, Yona, Mika, Nahumu, Habakuki, Zefaniya, Hagayi, Zakariya, na Malaki.

Hanyuma ya Malaki haciye igahe kirekire c'imyaka amajana ane, haza Yohana Umubatizi ariwe yar'integuza yaYesu.

7. Ubuhanuzi bwo mu Vyanditswe Vyera.

Mu vy'ukuri abahanuzi b'Abaheburayo ico bashaka gukora ntikwar'ukuvuga ibizoba gusa, kwar'ugusigura no kuvugurura. Bataraba abahanuzi, nk'uko dukoresha iryo jambo mur'iki gihe, babaye Intumwa Imana yagiye iritoraniriza ngo bamenyeshe abantu ivy'Imana ishaka. Bari mu gishingo cayo, ar'abungere, abararirizi, abajenama abigisha n'abagororozi.

Habayeho ubuhanuzi nk'igihumbi twongeyeko ubwo mw isezerano Risha. (Kristo, intumwa na Yohana umubatizi cane cane). Ubwinshi muri bwo bwamaze gusohora. Haracasigaye nk'i-jana muri bwo na bwo kandi bwihuta gusohora. Mu cigwa cashi ze twavuze mu majambo make ivy'umugabane utangaje wabwo, ni bwo bwamenyekanisha Nesiya uw'ari we n'igikorwa ciwe. Har'ubundi bwinshi kandi butangaje butwerekeye kuko buvuga ivy'iki gihe turimwo. Mu vyigwa bibiri bizokukikira ni ho tuzov-yigira.

Har'umunezero n'amahirwe ku biyigisha neza ubwo buhandozi, ukuri kwabwo kwemeza n'ubundi bwamaze gusohora. Dushobora kwifatanya n'Intumwa Petero n'umutima wose, aho yandikira abizera bo mw ijana rya mbere, ati: "Ariko turafise ijambo ryavugishijwe, ryarakomejwe kurushiriza. Kndi mugira neza ko murishitsa kumutima, ni nk'itara ryakira ahacuze umwijima, n'igihe kizoza.

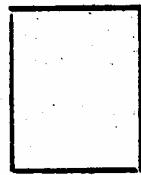
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ITACEREZE NEZA: Ukoreshhe Bibiliya banwe n'icigwa.
Ikihazo cose gifise INVISHU IMWE GUSA. Wandike X
mu kazu k'inyishu y'ukuri. Ntihagire ikintu wandaika
mu tundi tubiri dusigaye. Raba akarorero ku kibazo
ca l c'icigwa ca l.

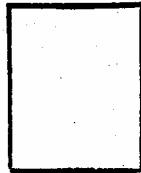
IBIBAZO VY'ICIGWA CA 23.

1. Ni nde wenyene azi ibizoba?
 - A. Satani
 - B. Imana yonyene.
 - C. Abavugishwa n'Imana.
2. Ni nde Imana yahishuriye ibanga ryayo?
 - A. Ni abamarayika.
 - B. Ni abavugishwa n'Imana.
 - C. Ni abazungu.
3. Inkomezi yarongoye abavugishwa n'Imana:
 - A. Ni ijambo ry'Imana.
 - B. Ni Mpemvu Yera.
 - C. Ni ubushetani.
4. Yesu yabaye umuvugishwa n'Imana w'akarengat
 - A. Kuko yari Umwana w'Imana.
 - B. Ntiyari ameze nkawo.
 - C. Nuko yari Umuyuda.
5. Dukwiye kwita kw'iijambo ryukuvugishwa n'Imana.
 - A. Kuko rimeze nk'itara ryaka.
 - B. Ni nk'umurango ukeye neza.
 - C. Ni nk'ijoro ry'ukwezi kutonesha neza.

**IJWI RY'UBUHANUZI
ISHURI RYA BIBILIYA MWIPOSTA
B.P. 1710, Bujumbura
Burundi.**

Izina.....

Ah'uba

